

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1191- /2011.P.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **a panaszos** által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 117/2012. (IV. 11.) számú állásfoglalásának megállapításaira – az előállítás időtartamának aránytalan volta tekintetében a panasznak

helyt adok,

minden más tekintetben azt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49.) is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2011. augusztus 30-án elektronikus úton terjesztette elő panaszát Panasztestülethez a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság által 2011. augusztus 23-án foganatosított rendőri intézkedéssel szemben, és kérte a Panasztestület vizsgálatát. A panaszos által előadottak az alábbiak szerint foglalhatóak össze.

A panaszos előadta, hogy 2011. augusztus 23-án a délelőtti órákban ügyvédhez kellett mennie Budapesten. Vele tartott édesapja is. Amikor megérkeztek az ügyvédi irodához, a panaszos észrevette, hogy édesapja rossz dossziét hozott magával, ezért abban állapotok meg, hogy a panaszos gépkocsijával visszamegy és kicseréli a dossziét, édesapja pedig felmegy az ügyvédhez. A panaszos beadványában előadta, hogy édesapja mozgáskorlátozott, 2004. november 3-a óta olyan súlyos az egészségi állapota, mindenhová a panaszos szállítja autójával, ezért a mozgáskorlátozott parkolási igazolvány mindig ki van téve a gépkocsiban, állandóan használják.

A panaszos a déli órákban érkezett vissza a fenti címre, ahol leparkolt, kiszállt az autóból és átment az utca másik oldalára. Ekkor lépett oda hozzá egy civil ruhás rendőr és anélkül, hogy az intézkedés okát és célját közölte volna, kérte, hogy a panaszos mutassa meg, kié a mozgáskorlátozott parkoló kártya. A panaszos elmondta, hogy az édesapjáért jött – közben odalépett a másik civil ruhás rendőr is – és elindultak az ügyvédi iroda felé. Az irodában egy fiatalember nyitott ajtót és elmondta a panaszosnak, valamint a két rendőrnek, hogy ő a panaszos édesapját nem látta azon a napon és az ügyvéd is elment már egy órával korábban.

Ezután a panaszos és a két rendőr lement az utcára és keresték a panaszos édesapját. A panaszos nagyon aggódott, mert édesapja súlyos érzelmesedésben szenved, ezért attól tartott, hogy valami baj történt. Beadványában a panaszos leírta, hogy mobiltelefonja évek óta azért nem volt kikapcsolva, mert, ha édesapjával valami történik a jelzőrendszer a mentők mellett az ő telefonját is hívja. Közben a panaszos megpróbálta hívni édesapját a lakásán is, de ez sem vezetett eredményre.

Ezután a panaszos a rendőrökkel együtt bement a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol egy ideig várakoznia kellett, majd rendőrautóval újra visszamentek a helyszínre, ahol találkoztak az ügyvéddel is a ház előtt. Az ügyvéd megerősítette, hogy ő nem látta ezen a napon a panaszos édesapját. Mivel a panaszos édesapját még mindig nem találták, ekkor a panaszos engedélyt kért az egyik rendőrtől, hogy újra felhívja az édesapját, aki ekkor már otthon volt. Az egyik rendőr megkérte a panaszost, hogy adja át neki a telefont, aminek eleget tett és a rendőr kérdésére, azt válaszolta, hogy ő otthon van és otthon volt aznap. A panaszos beadványában azt állította, hogy édesapja nem tudta kinyitni az ügyvédi irodához vezető függőfolyosón lévő vasajtó pántját, ezért egy darabig várakozott, majd lement az utcára, ahol találkozott valakivel, aki őt hazakísérte. A panaszos állítása szerint az „önzetlen” ismerős bement édesapja lakásába és jó néhány dolgot elvitt onnan, majd amikor meghallotta, hogy édesapja éppen egy rendőrrel beszél, sietve eltávozott a lakásból.

A telefonbeszélgetést követően a panaszos a rendőrök kíséretében újra bement a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra, ahol ingóságait leltárba vették, telefonját kikapcsoltatták. Ez utóbbit a panaszos azért is sérelmezte, mert így megszakadt a kapcsolat az édesapját felügyelő készenléti jelzőrendszerrel. A letéti jegyzőkönyv felvételét követően az előállító helyiségben helyezték el a panaszost. Néhány óra elteltével, a panaszos fájni kezdett, ráadásul a helyiség rendkívül koszos volt, tele volt bogarakkal. A panaszos szerint ezen a

napon csak öt őrizték a rendőrök a kerületben, de előfordult, hogy olykor hárman is az előállítóban tartózkodtak.

Este 7 óra körül kezdett a panaszos rosszul lenni, akkor tudatosult bemenne, hogy reggel 8 óra óta nem evett semmit. Az őt őrző egyenruhás rendőr megkérdezte, hogy miért nem kért vacsorát, majd hozott a panaszosnak két kiflit. Este 9 óra után 8 perccel jött érte egy civil ruhás rendőr „aki az eljárást vezette”, de a panaszos vallomást nem tett, mert „nem tudta mi történt aznap”. Ezután kiállították a különféle iratokat, majd a rabosítás következett, míg végül 22 órakor engedték ki a rendőrkapitányság épületéből. A panaszos az átélt események hatása miatt sírógörcsöt kapott, majd belázasodott. A panaszos az embertelen bánásmód miatt sértettnek és megalázottnak érezte magát.

A panaszbeadványban előadottak tartalma alapján a panaszos rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásai az alábbiakban összegezhetők:

- a panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét;
- a panaszos sérelmezte előállításának időtartamát;
- a panaszos sérelmezte, hogy a rendőrkapitányságon mobiltelefonját kikapcsolták, így megszakadt a kapcsolata az édesapját figyelő jelzőrendszerrel;
- a panaszos kifogásolta, hogy nem tájékoztatták a hozzátartozó értesítésének lehetőségéről;
- a panaszos sérelmezte az előállító helyiségben tapasztalt körülményeket.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát. A Panasztestület vizsgálata során megállapította az előállítás időtartamának aránytalan volta, az időtartam meghosszabbítása terén tapasztalt mulasztás, valamint a fogdai elhelyezés körülményei és az intézkedés megalázó volta miatt panaszos személyes szabadsághoz, az emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való jogának sérelmét.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2011. augusztus 30-án kelt panaszbeadványa és annak 2011. szeptember 21-én kelt kiegészítése,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály vezetőjének 2011. október 17-én kelt, 01050-11873/2011. számú tájékoztató levele,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság 2011. október 18-án kelt, 10050-14940/2011.id. számú jelentése,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 2011. augusztus 23-án kelt, 01050/14940/2011/id. számú jelentése,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Nyomozó Osztály 2011. október 17-én kelt, 01050/11873/2011/ált. számú jelentése,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 2011. augusztus 23-án kelt, 01050/14940/2011/id. számú elfogás végrehajtásáról szóló jelentése,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság 2011. október 18-án kelt, 01050/11873/2011. számú hivatalos feljegyzése,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság 2011. augusztus 23-án kelt, 01050/2826/2011. bü. számú végzése,

- Nyilatkozat az elfogott, előállított, elővezetett személy részéről,
- a 01050/2826/2011. számú Igazolás,
- Jegyzőkönyv letéti tárgyakról,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Nyomozó Osztály 2011. augusztus 23-án kelt, 01050/14940/2011/id. számú Jegyzőkönyve lefoglalásról,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Nyomozó Osztály 2011. augusztus 23-án kelt, 01050/14940/2011/id. számú Jegyzőkönyve gyanúsított kihallgatásáról,
- a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Nyomozó Osztály 2011. augusztus 23-án kelt, 01050/14940/2011/id. számú határozata lefoglalás elrendeléséről.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán lefolytatott vizsgálat alapján az alábbiakat állapítottam meg.

1. A panaszos kifogásolta előállításának jogszerűségét.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 33. § (1) A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 274. § (1) Aki

a) hamis közokiratot készít vagy közokirat tartalmát meghamisítja,

b) hamis vagy hamisított, illetőleg más nevére szóló valódi közokiratot felhasznál,

c) közreműködik abban, hogy jog vagy kötelezettség létezésére, megváltozására vagy megszűnésére vonatkozó valótlan adatot, tényt vagy nyilatkozatot foglaljanak közokiratba, büntetést követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A panaszos előadta, hogy édesapját szállította 2011. augusztus 23-án ügyvédjükhöz, azonban észrevette, hogy rossz dosszié van náluk. A panaszos megkérte édesapját, – aki rossz egészségi állapota miatt mozgáskorlátozott engedéllyel rendelkezik, – hogy menjen fel az ügyvédi irodába, addig ő elhozza a megfelelő iratokat. A panaszos dél körül érkezett vissza, ahol egy civil ruhás rendőr leszólította, és a kocsijában elhelyezett mozgáskorlátozott igazolvány jogosultja iránt érdeklődött.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben annak megállapítása céljából kezdtek el intézkedni, hogy a panaszos által fizető parkolóhelyen leállított gépkocsi szélvédője mögé kihelyezett mozgáskorlátozott igazolvány használata jogszerűen történik-e. A panaszos rendőrségre történő előállításáig az általa előadott történet valóságtartalmát kísérelték meg ellenőrizni, ezért felmentek a panaszos által megjelölt ügyvédi irodába, ahol azt a tájékoztatást adták, hogy aznap nem látták a panaszos édesapját. A panaszost ekkor arról tájékoztatták, hogy amennyiben nincs a helyszínen vagy annak közelében a mozgáskorlátozott igazolvány jogosultja, úgy annak jogosulatlan felhasználása bűncselekménynek minősül. A panaszos nem tudta igazolni a parkolási kártya jogszerű felhasználását, ezért 13:15 órakor megkezdték a panaszos előállítását a rendőrkapitányságra.

Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés az előállítás indokaként az *Rtv. 33. § (1)* bekezdés a) pontját, azaz a bűncselekmény elkövetésén való tetten érést jelölte meg. A gyanúsított kihallgatásáról szóló jegyzőkönyv szerint a panaszos cselekménye alkalmas volt a *Btk. 274. § (1)* bekezdés b) pontja szerinti közokirat hamisítás bűncselekmény megállapítására, tekintettel arra, hogy a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványa a 218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet értelmében közokiratnak minősül. Maguk az intézkedő rendőrök tapasztalták, hogy a panaszos az édesapja számára kiállított igazolványt használta, így a szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérés gyanúja kétség

kívül fennállt. Az Rtv. fent idézett szakasza pedig tettenérés esetében nem ad mérlegelési lehetőséget az intézkedő rendőr számára, a tetten ért személyt elő kell állítania.

Tekintettel a fentiekre, a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, a panaszt e tekintetben elutasítom.

2. A panaszos sérelmezte előállításának időtartamát.

Az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket az Rtv. 33. § (3) bekezdése tartalmazza, mely szerint „a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok alapján megállapítható, hogy az előállítás időtartama alatt az alábbi cselekmények foganatosítására került sor:

- 12:20 – parkolási igazolvány ellenőrzése céljából intézkedés alá vonás
- 13:15 – panaszos előállításának megkezdése
- 13:25 – rendőrkapitányságra való megérkezés
- 13:55 – ismételt kimenetel a helyszínre
- 14:15 – visszaérkezés a rendőrkapitányságra
- 15:40 – előállításhoz szükséges nyilatkozatok megtétele
- 19:40 – 2 darab kifli átvételének igazolása a panaszos által
- 20:35 – a panaszos elbocsátása az előállító helyiségből
- 20:40 – letétbe helyezett tárgyak visszaadása a panaszos részére
- 20:40-20:57 – panaszos gyanúsítottkénti kihallgatása
- 22:00 – a panaszos szabadítása.

A panaszos előállítását – tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben a szükséges eljárási cselekmények végrehajtására az előállítás 8 órás időtartama nem volt elegendő – 4 órával, 2011. augusztus 24-én 0:20 óráig meghosszabbították.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos személyi szabadságát mintegy 9 óra 40 percen keresztül korlátozta a rendőrség, amely időtartam alatt, körülbelül négy-öt órán keresztül panaszos személyét érintő eljárási cselekmény nem történt. Tekintettel arra, hogy az előállítással a panaszos személyi szabadságának korlátozására került sor, indokolt lett volna a lehető legrövidebb időn belül a panaszos kihallgatását végrehajtani. Az Rtv. ugyan lehetőséget teremt akár 12 órán át tartó előállításra, azonban a személyi szabadság csak a szükséges ideig korlátozható.

Az előállítás időtartamának meghosszabbítása kapcsán fontos rögzíteni, hogy az erről szóló végzést dokumentáltan a panaszossal nem közölték, és maga a dokumentum nem tartalmazza, hogy mikor rendelte azt el a rendőrkapitányság vezetője. Tekintettel arra, hogy a személyi szabadságot alapvetően érintő intézkedésről van szó, – illetve, hogy a meghosszabbító határozat az érintett vonatkozásában a közléssel válik hatályossá, – kiemelt fontosságú annak dokumentálása, hogy a meghosszabbításról szóló határozat még az előállítás 8 órás időtartama alatt született, és még azt ezen időtartam alatt az előállított személlyel közölték is. Megállapítható, hogy a panaszos érintett eset kapcsán a dokumentáció terén a rendőrök mulasztást követtek el.

Tekintettel a fentiekre, az előállítás aránytalanul hosszú volta miatt a panaszosnak helyt adok.

3. A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrkapitányságon mobiltelefonját kikapcsolták, így megszakadt a kapcsolata az édesapját figyelő jelzőrendszerrel.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok alapján történt:

Rtv. 31. § (1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 51. § (3) Az előállító helyiségben történő elhelyezéskor, az előállított, elővezetett, visszatartott személyt fel kell világosítani az intézkedés várható időtartamáról. Ruházatát át kell vizsgálni, és tőle el kell venni azokat a tárgyakat, amelyeket fogva tartáskor sem tarthat magánál. Nyilatkoztatni kell sérüléséről, esetleges panaszáról, szükség esetén orvosi ellátásban kell részesíteni.

A Szolgálati Szabályzat 51. § (3) bekezdése megköveteli, hogy a rendőrség az előállító helyiségben történő elhelyezéskor az előállított személytől elvegye azokat a tárgyakat, amelyeket a fogva tartáskor sem tarthat magánál – így többek között a mobiltelefon készüléket is. A mobiltelefon elvétele, illetve annak kikapcsolása során tehát a rendőrség nem járt el jogszerűtlenül. Itt kell rögzíteni, hogy a panaszos 2011. szeptember 21-én kelt, a Panasztestület kérdéseire reagáló levelében előadta, hogy később kérésére a mobiltelefonját bekapcsolták, hogy édesapja esetleges rosszullete esetén értesítést kaphasson.

Tekintettel a fentiekre, a mobiltelefon elvétele kapcsán előadott panaszt elutasítom.

4. A panaszos kifogásolta, hogy nem tájékoztatták a hozzátartozó értesítésének lehetőségéről.

A hozzátartozó kiértesítéséről az Rtv. 18. § (1) bekezdése rendelkezik, miszerint „a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.”

A panaszos panasza kiegészítésében, a Panasztestület által feltett kérdésre válaszolva előadta, hogy nem tájékoztatták a hozzátartozó értesítésének lehetőségéről.

A panaszbeadvánnyal szemben, a panaszos a saját aláírásával ellátott, az intézkedés napján kelt nyilatkozaton nem kérte hozzátartozó kiértesítését. A panaszt e tekintetben elutasítom.

5. A panaszos sérelmezte az előállító helyiségben tapasztalt körülményeket.

A panaszos beadványában előadta, hogy az előállító helyiségben a kint tapasztalható melegez képest jóval hűvösebb volt, kosz volt és a fal is repedezett. A helyiségben bogarak is voltak, melyek közül kettő megcsípte a panaszost.

A BRFK Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály vezetőjének 2011. október 17-én kelt, 01050-11873/2011. számú átiratában rögzítésre került, hogy az előállító helyiség minden nap ki van takarítva. A panasszal érintett napot megelőzően, 2011. augusztus 2-án történt meg a helyiség fertőtlenítése. A panaszos szabadon bocsátásakor jelezte, hogy az előállítóban bogarak voltak, és kettő megcsípte őt, azonban mentőt, illetve orvosi ellátást nem kért a sérülései ellátására.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a BRFK Kerületi Rendőrkapitányság a lehetőségeihez mérten mindent megtett, illetve megtesz az előállító helyiség megfelelő higiéniai körülményei fenntartása érdekében. A különféle bogarak, rovarok még a legkörültekintőbb takarítás mellett is előfordulhatnak bármely helyiségben, így természetesen a Rendőrkapitányságon is, főként a nyári időszakban. A bogárcsípés pedig – a panaszos előadása alapján – nem okozott számára betegséget, illetve egészségromlást.

Az előállító helyiség higiéniai körülményeivel kapcsolatban előadott panaszt elutasítom.

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos személyes szabadsághoz, az emberi méltósághoz és az abból levezethető testi épséghez való jogának sérelmét.

A határozat II. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület megállapításaival **1., 2., 3., és 4.** számokon jelzett kifogások tekintetében egyetértek, az **5.** számon jelzett kifogás tekintetében pedig eltérő álláspontomat (jogszabállyal alátámasztott részletes indokolással együtt) fentebb kifejtettem.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. § (1) bekezdés, 54. § (1) bekezdés, 55. § (1) bekezdés;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) a) pontja és (2) bekezdése, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 18. § (1) bekezdés, 31. § (1) bekezdés, 33. § (1) a) pont és (3) bekezdés, 92. § (1) bekezdés, 93. § /A (6) (7) és (9) bekezdései;
- Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. § (3) bekezdés;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdés.

Budapest, 2012. június „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány